

БРИСЕЛ - Главни тужилац за истрагу о трговини људским органима на Косову и Метохији 1999. године, Клинт Вилијамсон рекао је данас у Бриселу да није нађено довољно доказа да су киднапованим лицима на Косову 1999. године насилно вађени органи.

"То што засад нема доказа, не значи да их неће бити", указао је Вилијамсон и додао да је реч о дивљачким поступцима за које нема оправдања.

Он је подсетио и да је у извештају Дика Мартија речено да се ради о "неколицини" случајева, а не о стотинама као што се спекулисало у медијима.

Вилијамсон је рекао да су нађени докази о систематским злочинима против националних мањина на Косову а нарочито против Срба и Рома.

"Елементи из команде ОВК су након окончања сукоба на Косову 1999. године организовале етничко чишћење јужно од Ибра, а затим и елиминацију политичких ривала", рекао је Вилијамсон и додао да није реч о индивидуалним чиновима, већ о организованој кампањи у којој је учествовао врх ОВК.

Врх ОВК био предмет истраге

Вилијамсон је рекао да је "сам врх" Ослободилачке војске Косова " (ОВК) био предмет истраге његовог тима.

Вилијамсон је, одговарајући на питање да ли су неки од актуелних политичара умешани у злочине о којима је вођена истрага, рекао да су "појединци који су били предмет истраге били у самом врху ОВК".

Он је нагласио да не може да говори о налазима истраге пре формирања Специјалног суда који ће се бавити злочинима на Косову.

"Све до тада налази истраге остају запечаћени", рекао је Вилијамсон.

На питање да прецизира шта значи да је "шачица људи" учествовала у трговини органима, амерички дипломата је рекао да мисли да је реч о броју који је мањи од 10.

"Немам информације које подржавају тврдње да је сваки Србин који је отет био жртва трговине органима", навео је он и додао да је реч о "ограниченој размери и да ту нема места претеривањима".

Вилијамсон није искључио могућност да се подигне оптужница и за трговину органима до тренутка кад буде формиран Специјални суд и нагласио да ти злочини "остају у фокусу истраге".

Он је рекао да су у току преговори са "једном земљом" која је исказала спремност да буде домаћин том суду.

Вилијамсон: Имамо доказе против лидера ОВК

Неколико бивших лидера "ОВК" суочиће се са оптужницама за злочине почињене током 1999. године, рекао је шеф истражног тима ЕУ Клинт Вилијамсон. Истрага о трговини органима се наставља. Оптужнице почетком следеће године.

11.07 - Вилијамсон је најавио да ће будући суд подићи једну оптужницу, којом ће бити процесуирано више бивших челника ОВК... Највише 19, рекао је шеф истражног тима ЕУ.

10.55 - "Специјални тим дошао је до неспорних доказа против појединих бивших лидера ОВК", рекао је Вилијамсон.

10.50 - "Док год шачица моћника покушава да спречи истрагу, цену ће плаћати цело Косово, јер ово оставља таман облак над целим Косовом", рекао је Вилијамсон.

10.45 - Клинт Вилијамсон се, попут тужилаца Хашког суда Карле дел Понте и Сержа Брамерца, пожалио на покушај застрашивања сведока. Похвалио је сарадњу Србије, Албаније, Црне Горе и неких званичника власти у Приштини.

10.40 - Тим ЕУ наставља истрагу о крађи органа на Косову...У овом тренутку не могу да кажем да постоје чврсти докази да се то догађало, рекао је Вилијамсон.

10.35 - Верујемо да ћемо моћи да подигнемо оптужнице против неких лидера ОВК, рекао је Вилијамсон. Оптужнице се, како је рекао, односе на злочине против Срба, Рома и осталих неалбанаца.

10.30 - Разговарали смо са стотинама сведока и прегледали стотине страна докумената. Ово је био јако тежак задатак за истражни тим, рекао је Клинт Вилијамсон.

Специјална истрага ЕУ, којом је руководио Клинт Вилијамсон, прикупила је доказе због којих ће неколицини бивших високих команданата "Ослобилачке војске Косова" бити суђено због злочина почињених током 1999. године.

"Ови појединци сnose одговорност за спровођење кампање прогона која је била усмерена против етничких Срба, Рома и другог мањинског становништва на Косову, као и против косовских Албанаца који су били означени као сарадници Срба и који су много чешће били политички противници руководства ОВК", рекао је Вилијамсон.

Извештај Клинта Вилијамсона коментарисали су домаћи и међународни тужиоци, званичници и аналитичари.

Информације које је сакупио Специјални истражни тим упућују да су одређени елементи "ОВК" намерно за циљ изабрали мањинско становништво и прогоном који је укључивао противправно лишавање живота, отмице, присилне нестанке лица, противправно затварање у затворима на Косову и Албанији, сексуално насиље, друге облике нехуманог поступања, присилни прогон појединаца из њихових домова и заједница, као и скрнављење и уништавање црква и других верских објеката.

"Ово је на крају резултирало етничким чишћењем великог дела српског и ромског становништва дела Косова јужно од реке Ибар уз изнимку неколико раштрканих мањинских енклава. Поред тога, открили смо да су извесни елементи ОВК били

укључени у непрекидну кампању насиља и застрашивања током 1998. и 1999. године усмерену против њихових политичких противника из редова косовских Албанаца, а коју су укључивала дела вансудског лишавања живота, противправног затварања и нехуманог поступања", рекао је Вилијамсон.

Вилијамсон је, такође, рекао да је његов тим спровео најсвеобухватнију истрагу након завршетка рата на Косову у јуну 1999. године.

"Верујемо да постоје убедљиви докази да ти злочини нису извршени од стране појединаца који су се измакли контроли и који су поступали по свом сопственом нахођењу већ да су они извршени на организовани начин те да је њихово извршење било одобрено од стране одређених појединаца из највиших нивоа руководства ОВК", рекао је амерички тужилац.

Трговина органима, истрага се наставља

Говорећи о истрази навода о трговини органима, Вилијамсон је рекао да његов тим "у овом тренутку није дошао до нивоа доказа који би обезбедили кривично гоњење за таква кривична дела".

"То не значи да ти докази неће доћи на видело и ми у сваком случају енергично настављамо с напорима да до њих дођемо. Значи, ми свакако нисмо одбацили ваљаност тих навода. Иако за сада ја још увек не верујем да постоје јаки доказни основи на темељу којих би се могло закључити да је могуће подигнути оптужнице и по овом питању", рекао је Вилијамсон.

"У овом моменту могу да кажем да постоје убедљиве индиције да се оваква пракса дешавала у веома ограниченом обиму и да је број убијених лица у сврху узимања и трговања њиховим органима веома мали", рекао је амерички тужилац.

Ипак, Вилијамсон је рекао да постоје "забрињавајући докази" да је десетак затвореника убијено како би њихови органи били продати на илегалном поступку.

Застрашивање сведока

Истражни тим ЕУ се, попут истрага које су водили тужиоци Хашког суда, суочио са озбиљним покушајима застрашивања сведока на Косову.

"Током напретка ове истраге појавили су се активни напори да се она поткопа на начин да се утиче на сведоке и ти напори још увек трају. До сада смо предузели кораке да спречимо учинак таквог застрашивања сведока и наставићемо да предузимамо те мере и убудуће", рекао је Вилијамсон.

Вилијамсон је, такође, рекао и да ће народ на Косову наставити да плаћа цену док неколицина моћника наставља да омета истраге.

"Лица умешана у насиље или претње насиљем, лица на политичким позицијама или у медијима која нападају сведоке зато што се усуђују да јавно говоре нису они који бране Косово. Они су ти који издају будућност Косова", рекао је Вилијамсон.

"Док год шачица моћника покушава да спречи истрагу, цену ће плаћати владавина права, ово оставља таман облак над целим Косовом", рекао је Вилијамсон.

Како је изјавио и неколико пута поновио, сва открића његовог тима су у складу с извештајем Дика Мартија, он додаје да нису одбацили ваљаност оптужби, али да немају доказе на основу којих могу да покрену оптужнице за трговину органима.

"Немамо много додатних информација које би расветлиле шта се десило са људима, потрага за тим ће остати важан задатак за нас. Тим ЕУ ће наставити истрагу о трговини органима на Косову, али у овом тренутку не могу да кажем да постоје чврсти докази да се то догађало", рекао је Вилијамсон.

Подсећајући да Мартијев извештај говори о мучењу углавном неалбанаца, Вилијамсон је

рекао да његов тим није дошао до доказа да је било више људи и да је већи број неалбанаца био жртва.

"Извештај да су стотине људи биле изложене није у складу са оним до чега смо ми дошли, али свирепост злочина не умањује ни то да је и један човек у питању", додао је.

Како је најавио, оптужнице ће бити подизане након што буде формиран Специјални суд за злочине на Косову. Подсетимо, раније се спекулисало у јавности да ће тај суд бити на Косову, али све је извесније, јављају медији последњих дана, да ће суд бити у Хагу.

"Ми смо у правној ситуацији без преседана, јер имамо тим овлашћен да подиже оптужнице, али још немамо суд", рекао је он, изразивши разочарање зато што се са формирањем суда касни.

Вилијамсон је истакао да је његов тим имао веома тежак задатак, јер се бавио злочинима који су извршени пре 15 година у неколико држава.

"Током тог времена, многи сведоци су умрли, а неки су сувише крхког здравља", указао је он.

"Суд ће имати свој Статут и свој Правилник који ће бити заснован на косовском закону, али ће "укључити и оно што је уобичајно за међународно хуманитарно право. Особље ће бити међународни стручњаци, правници и судије... Преговори са једном земљом још трају и не могу да вам дам одговор где ће суд бити смештен", рекао је упитан о специјалном суду.

На питање зашто се за те злочине не суди у МКС у Хагу, он је рекао да од Кумановског

споразума, кад су сукоби престали, Хашки трибунал није надлежан, и да се због тога успоставља специјалан суд.

Клинт Вилијамсон је изјавио да верује да ће моћи да подигне оптужницу против неких лидера ОВК због учешћа у етничком прогону Срба.

"Оно што се догодило после рата на Косову био је брутални напад на Србе који су желели да остану, то су углавном били стари и болесни, али и Албанци који су се противили", рекао је он.

У току је рад на оптужницама, нећемо бити у могућности да направимо тужбу док се не успостави суд... Али случај ће бити све јачи и јачи и настављамо да прикупљамо сведоке", уверен је Вилијамсон.

"Што се тиче трговине органима, не искључујем и то да и то буде укључено у оптужницу, мислим да постоји могућност да ће бити подигнуте оптужнице и за то", каже он.

Детаље истраге, како је рекао, није могао да изнесе баш због тога што она траје. На питање да ли су открили да су чланови Дреничке групе умешани у злочине, рекао је да неће ни о томе износити детаље, и поновио да су њихови налази у складу са извештајем Дика Мартија.

Он је поновио да су чињени напори да се утиче на сведоке или да се застраше појединци који су били сведоци, али и они људи за које се сумњало да би могли да буду сведоци, а то нису.

"Како је наша истрага напредовала, клима застрашивања је била све присутнија", рекао је он и окривио неименоване косовске "моћнике" за ометање правде.

Ми смо радили на свим територијама које је укључио Мартијев извештај, на Косову и у

Албанији, додао је.

Око 470 људи је нестало после јуна 1999. од којих је 370 Срба. Ради се и о 500 убијених, рекао је он наводећи податке до којих су дошли.

Немам информације које подржавају тврдње да је сваки Србин који је отет био жртва трговине органима, рекао је он и додао да у томе нема места претеривању.

Он је нагласио да је разговарао с породицама људи који се воде као нестали. "Они су плакали, они замишљају да је свака особа која је нестала била изложена вађењу органа, немамо доказа за то", рекао је Вилијамсон.

"Влада Србије је пуно учинила да нам олакша рад, а није се мешала у независност истраге", истакао је он. Амерички дипломата је навео да његов мандат истиче 23. августа.

Вилијамсон: Заштита сведока је била највећи проблем у истрази

Брисел - Главни тужилац Еулекса за истрагу злочина трговине органима на Косову Клинт Вилијамсон данас је, у Бриселу, изјавио да је посебну пажњу и напоре уложио да створи поуздану структуру заштите сведока у истрази и да је у томе успео.

Представљајући извештај о раду Специјалног истражног тима (СИТФ) за те злочине, Вилијамсон је упозорио да је његов тим био суочен "с активним напорима да се поткопа истрага" и застраше или уклоне сведоци.

Он је тиме одговорио на питање агенције Бета да ли је истрага могла делотворно да обавља свој посао будући да на Косову не постоји закон о заштити сведока, као и да је извештач Савета Европе о трговини органима Дик Марти раније изјавио да "нема поверења у Еулекс" поред осталог и зато што нема ваљане заштите сведока.

Вилијамсон је додао да је био у редовној вези с Мартијем, да је извештач Савета Европе повољно оценио напоре Еулексовог специјалног тима за заштиту сведока и пружио сарадњу у томе, "уз уважавање независности нашег посла".

Тужилац Еулексовог специјалног тима је навео да је с Мартијем разговарао учи објављивања данашњег извештаја.

У извештају је нагласио да истрага говори да је било десетак случајева вађења органа убијених Срба и других лица, а да су у то могли бити уплетени високи руководиоци бивше "Ослободилачке војске Косова".

Вилијамсон је нагласио да је дошло до "етничког чишћења великог дела српског и ромског живља на Косову јужно од реке Ибар, уз изузеће пар енклава", јер су "одређени припадници ОВК намерно прогонили мањинско становништво", убијали, отимали, људи су нестајали, затварани су у логорима на Косову и Албанији, прогоњени из домова и заједнице, а цркве су им уништаване.

- Не желим да говорим у његово име, али верујем да се он (Марти) сагласио с мојим оценама у извештају о трговини органима и другим злочинима на Косову 1998. и 1999 - нагласио је Вилијамсон.

Он је у извештају ставио до знања да ће Еулексов истражни тим кривично гонити све који застрашују сведоке и нагласио да "вероватно не постоји ниједна већа претња владавини права на Косову и напретку Косова ка европској будућности, од такве ширеће праксе".

- Народ на Косову ће наставити да плаћа цену док неколицина моћника наставља да омета истрагу њихових криминалних активности, а та пракса је лоша за целу земљу - упозорио је Вилијамсон.

Он је закључио да "будућност Косова издају лица умешана у насиље или претње насиљем сведоцима, лица на политичким положајима или медијима која нападају сведоке зато што се усуђују да јавно говоре".

Главни тужилац СИТФ је додао да "виши званичници у власти Косова заслужују признање" за подршку истрази, а да је председница Атифете Јахјага пружила пуну подршку, док су владе Црне Горе и Албаније "биле од велике помоћи".

Владе Србије премијера Вучића и раније Дачића, по његовим речима, "учиниле су све у својој моћи да нам помогну", не мешајући се у истрагу.

- Наш главни оперативни саговорник у име српских власти је био тужилац за ратне злочине, Владимир Вукчевић, а он и његови сарадници из Тужилаштва за ратне злочине били су од невероватне помоћи и при томе у потпуности поштовали нашу независност - закључио је Вилијамсон.

(Танјуг-РТС-Бета-Б92)